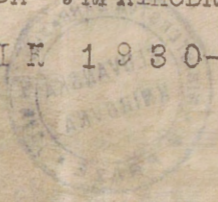

21. 1534.

РІЧНИЙ ЗВІТ
ГОЛОВНОЇ УПРАВИ ТОВАРИСТВА "УКРАЇНСЬКА РІДНА ШКОЛА В ЧСР".
ЗА РІК 1930-й.

153746.

З незалежних від Головної Управи обставин Загальні Збори Товариства не могли відбутися своєчасно і їх скликається на день 10-го цього Травня. Тому то з таким запізненням оголошує Головна Управа цей звіт про діяльність Товариства в минулому 1930-му році.

Відчитний 1930-й рік був винятковим у житті "Рідної Школи", яка, під вимогами життєвих обставин, змушена була значно поширити свою культурно-громадську чинність, а в зв'язку з цим і перевести на восьмому році свого існування поважну внутрішню реорганізацію. Ще в грудні 1929 р. Управі "Комітету Української Рідної Школи в ЧСР" стало відомо, що частину учнів Української Реформованої Реальної Гімназії у Ржевниціях позбавлено урядової стипендії. В скорому часі з Управою нав'язав контакт у справі матеріального забезпечення цих неможливіх учнів зорганізований силами місцевого громадянства тимчасовий допоміжний гурток. Управа Комітету, обговоривши цю справу, доручила Голові зреферувати її перед Загальними Зборами Комітету. Загальні Річні Збори Комітету, що відбулися в Подебрадах дня 4-го січня 1930 р., заслухавши доповідь Голови Комітету про нові завдання, що їх життя висотує перед "Рідною Школою", пристали на пропозицію що до реорганізації "Рідної Школи" й заснування її філій у м. Ржевниціях та доручили референтові скласти відповідних регулямін. Виконуючи доручення Загальних Зборів Голова Комітету скликає дня 30-го січня 1930 р. Установчі Збори Ржевницької Філії, які уконстатували Філію, обрали її керівні органи. Ногостворена Філія негайно розпочала свою працю, перебравши від тимчасового громадського гуртка справу піклування частиною позбавлених урядової допомоги учнів / другою частиною яких зацікавується створений педагогічним та адміністративним персоналом гімназії Допоміжний Комітет.

Коли створення Ржевницької Філії стало вже фактом, Управа Комітету не мала підстав до відволікання справи реорганізації Комітету і тому скликала на день 11-го березня 1930 р. Надзвичайні Загальні Збори Комітету, які: а/ прийняли постанову в справі перетворення Комітету на Товариство та б/ схвалили регулямін, що визначає: 1. склад, прага та обов'язки Головної Управи Товариства, 2. склад, прага та обов'язки керівних органів Філій, 3. порядок ліквідації Філій, 4. компетенцію Головної Регісійної Комісії, 5. порядок грошової відчитності Філій, 6. кошти Головної Управи.

Загальні Збори перевели вибори Голови Товариства та Голова Голів-
ної Ревізійної Комісії. Управа Комітету перейшла на становище Управи По-
дебрадської Філії Товариства. Кожна з Філій виделегувала від себе до Го-
ловної Управи двох членів, а саме: Подебрадська Філія - доц. Б. Лисянсь-
кого та д-ра Х. Кононенківну, Ржевницька Філія - доц. А. Чернявського та
ген. В. Петрова. Головна Управа уконституувалася так: Голова - доц. Б. Ли-
сянський, Заступник Голови - доц. А. Чернявський, Скарбник - ген. В. Пет-
рів, Секретар - д-р Х. Кононенківна. Протягом відчитного року в складі Го-
ловної Управи зайшли такі зміни: 1/ постановою Г.У. з дня 6. VII кооптова-
но до складу Управи з ухвальним голосом п. І. Сокальського, 2/ з огляду на
те, що член Г.У. ген. В. Петрів не міг приступити до виконання обов'язків
Скарбника, ухвалою Г.У. з дня 7. IX. виконання обов'язків Скарбника покла-
дено на Голову Г.У. Протягом відчитного року Г.У. відбула 10 засідань, а
по за тим цілу низку приватних нарад, як своїх власних, так і з різними
сторонніми громадськими чинниками. Головними справами, що складали пред-
мет чинности Г.У. бігом відчитного року, були: 1/ справа привернення нор-
мальної чинности Ржевницької гімназії через відновлення при йому до 1-ої
кляси, 2/ справа матеріяльного забезпечення немаєтних учнів Ржевницької
гімназії, що користали з опіки "Рідної Школи", 3/ зясування кадрів дітей
дошкільного віку та турбування їхньої підготовкою для вступу до україн-
ської гімназії, 4/ допомога учням Ржевницької гімназії середнєшкільними
підручниками та допоміжною літературою, а також і літературою загального
змісту, 5/ справа усунення з реєстру дисциплін, що викладаються у Ржев-
ницькій гімназії російської мови та заміна її могою англійською, 6/ ор-
ганізація допомоги молоді, що готується до матуральних та вступних до
ріжних клас іспитів.

В справі поногнення при йому до 1-ої кляси та підкриття кляси
підготовчої Головна Управа зробила низку підпогідних кроків, а саме:
а/ зібрала та опрацювала необхідний матеріял у цій справі, б/ ознайоми-
ла з цим матеріялом урядові та впливові громадські чинники у Празі, в/
скликала п цій справі /у Празі/ дві міжорганізаційні наради. Наслідки
цієї акції хоч і не впогні відпогидують тим надіям, що поєтали свого
часу після побачень делегації Товариства з урядовими, а головню громад-
ськими чеськими чинниками, все ж дають Головній Управі велику сатисфак-
цію, бо розпорядком Міністерства Шкільництва і Народньої Освіти дозво-

лено на майбутній шкільний рік прийом до 1-ої класи Ржевницької гімназії з приобіцянням уділення повнорозмірних стипендій в кількості до 10.

Справу матеріального забезпечення немаєтних учнів Ржевницької гімназії переведено було в спосіб приміщення їх на приватних помешканнях під відповідним доглядом. Таких учнів у першому півріччі було 5, в другому-4. Цілу справу опікування дітьми технічно переводила Ржевницька Філія Т-ва, уживаючи для цього як власних коштів, так і коштів одержаних од Головної Управи.

В справі зясування кадрів дітей дошкільного віку Г.У. встановила, що українська еміграція, що перебуває на теренах ЧСР, вповні розпоряджає контингентом дітей, як таких, що по своєму віку могли би бути прийняті до 1-ої класи, так і таких що потребували би вступу до підготовчої класи. Створення підготовчої класи або навіть доповнюючого курсу української мови вимагало би одначе окремих значних коштів з огляду на велику територіальну розкиданність родин, до яких належать діти молодшого віку.

Справі допомоги учням Ржевницької гімназії, як садинокі української середньої школи на еміграції, необхідними підручниками та помічною літературою, Головна Управа уділила особливу увагу. Для виняткова увага до названої справи була природним рефлексом з боку Товариства на той тяжкий стан, у якому перебуває справа забезпечення учнів гімназії підручниками /за браком у гімназії в останні роки належних кредитів на цю потребу/. Головна Управа може з радістю відмітити значний успіх Товариства на цьому полі, відносячи цей успіх звичайно не на свій рахунок, а на рахунок тієї частини нашого громадянства, якій інтереси нашої шкільної молоді близькі й дорогі і яке своєю відзивчивістю та жертвенністю морально й матеріально підтримало Головну Управу в цій її акції.

Схваливши принципово в засіданні 6.УІІ. книжкову акцію Т-ва й уділивши 24.УІІІ перший для цієї потреби кредит на закупку 26 підручників Г.У. природньою дорогою прийшла до думки про створення власної книгозбірні. В тому ж засіданні 24.УІІІ вона схвалює схему організації бібліотеки, що її подає у своїй доповіді Голова. В засіданні 7.ІХ. вона покладає на Голову обов'язки Бібліотекаря та доручає йому укласти план чинности бібліотеки, в засіданні 22.ІХ схвалює текст відозви в справі пожертв на книжковий фонд Т-ва. Покладена в основу цієї відозви засада створення бібліотеки за рахунок добровільних пожертв громадянства шляхом передачі до бібліотеки книг а/ у власність Т-ва та б/ у тимчасове його користування по-

казалось прагильною і цілком себе виправдала. На 1 січня 1931 р. по інвентарній книзі бібліотеки /заснованої 8-го жовтня 1930 р. значилося 312 книг. З них 42 було куплено власним коштом, а решта 270 книг, подарованих у власність або переданих у тимчасове користування. В засіданні 12.X. Головна Управа схвалила уложений Бібліотекарем проект правил для абонементів бібліотеки, на основі яких вона і провадить свою чинність.

На день 1-го травня 1931 р. стан бібліотеки є такий: по інвентарному каталогу значилося 407 книг, з них куплених за власні кошти 57. За час з 8.X.30 по 1.V.31 вписалось абонементів 49, виписалось 13. За названий час бібліотека мала 435 відвідин, видано в довготривале користування підручників 54.

Дотепер на книжковий фонд бібліотеки поступили пожертви від 26-х інституцій та осіб, а саме: 1/чеське видавництво "Чін"/Прага/, 2/Товариство "Просвіта" у Львові, 3/ Видавництво "Чесько-українська книга" /Прага/ 4/Управа бувших гімназійних курсів "Рідної Школи" в Подєбрадах, 5/ Видавництво "Кубанський Край" /Прага/, 6/ Редакція "Тризуба" /Париж/, 7/ Редакція "Літературно-Наукового Вісника"/Львів, 8/Закордонна Делегація Укр.Соц.-Демократ.Робітн.Партії /Прага/, 9/ Подєбрадська Група Радик. Демократ.Партії, 11/Український Союз в Подєбрадах, 12/ Видавництво "Сіеста" /Прага/, 13/ п. І.Сокальський /Прага/, 14/ п.доц. А. Чернявський /Ржевніці/, 15/ п. доц. Б. Лисянський /Ржевніці/, 16/ пані проф. С.Русова /Прага/, 17/ п. Ю.Сірий /Прага/, 18/ п. лект.К.Безкровний /Подєбради/, 19/ пані Л. Чередиїва /Подєбради/, 20/ пані Л.Садовська /Прага/, 21 п. інж. І.Шматко /Подєбради/, 22/ панна Н.Мельниківна /Подєбради/, 23/ п. інж.М.Маліів /Подєбради, 24/ п. інж. канд. М.Зімницький /Подєбради/, 25/ п.О.Зозуля /Ржевніці, 26/ п. доц. О.Яницький /Німеччина/ / пожертва грошми /.

Усім переліченим тут жертвувачам Головна Управа складає іменем Товариства глибоку, найсердечнішу подяку. Зокрема Головна Управа вважає потрібним подякувати зп. п. І.Сокальського, що передачею в користування Товариства своєї власної книгозбірні спричинитися до так великого збагачення бібліотеки Товариства.

В справі усунення з реєстру дисциплін, що викладаються в Ржевніцькій гімназії, російської мови Головна Управа інтергеніювала в урядових та громадських чинників, особічно висвітлюючи принципи та практичні сторони цього питання. Полагодити його дотепер не пощастило, але Г.У. сподівається що при підтримці українського громадянства цю дражливу

справу можна буде в ближчій часі довести до належного кінця.

Допомога молоді в підготовці до іспитів провадилась як у спосіб індивідуальної помочі, так і в спосіб організації систематичних групових викладів. Всі особам, що ласкаво взяли участь в цій інструкторській праці Головна Управа складає тут як найсердечнішу подягу. Рівнож дякує Дирекції Гімназії за уділення помешкання для викладів.

Стислий вираз прибутків та видатків по органах Товариства виглядає так:

ПРИБУТКИ.		А/ Головна Управа.		ВИДАТКИ.	
1. Внески Подєбрадської Філії.....	Кч. 1210.80	1. Ржевницької Філії Кч.	875.--	2. Друк відозв.....	70.--
2. Внески Ржевницької Філії.....	498.--	3. Канц. та пошт. вид.	31.60	4. Видатки по бібліот.	73.--
3. Платня за абонементи по бібліотеці.	51.--	5. Нодорожні кошти.....	18.40	6. Закупка книг.....	537.35
Разом	1759.80	Разом	1605.35	Сальдо на 1.І.31 Кч	154.45
		Б/ Подєбрадська Філія.			
1. Прибуток від вечірки та збір по підписних листах.....	Кч. 2058	1. Внески до Гол.Управи	1210.80	2. Інші видатки.....	784.20
		Разом	1995.--	Сальдо на 1.І.31. Кч.	63.--
		В/ Ржевницька Філія.			
1. Пожертви від організацій та приватних осіб.....	Кч. 4630.25	1. Утримання дітей Кч.	6911.35	2. Внески до Гол.Упр.	498.--
2. Одержано від Голов. Управи	875.--	3. Канцелярські вид.	54.50	Разом	7463.85
3. Внески за утримання дітей.....	1984.--	Сальдо на 1.І.31 Кч.	25.40		
	7489.25				

До наведеного касового звіту Г.У. вважає необхідним додати, що нинішній фінансовий стан Товариства є досить тяжким оскільки воно в даний момент ^{не} розпоряджає коштами для покриття боргових зобов'язань по утриманню дітей / що перевищували показані в касовому звіті Ржевницької Філії витрати /ст.1/ і на день Заг. Зборів Філії - 15 лютого цього року виносили суму Кч. 2802.85./Головна Управа вірить, що цей тяжкий грошевий стан Ржевницької Філії буде поліпшено збільшеною жертвенністю Українського Громадянства. Усім дотеперішнім жертвувачам Головна Управа складає іменем Т-ва глибоку подягу.

Доц. В. ЛИСЯНСЬКИЙ Й.
Голова Головної Управи та Скарбник на т.ч.

Доц. АРС. ЧЕРНЯВСЬКИЙ Й.
Заступник Голови.

Др Х. КОНОНЕНКІВНА.
Секретар

1-го травня 1931 року.